

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Đặc sắc hội chọi trâu

Hải Phòng vùng đất có truyền thống văn hoá với nhiều di tích lịch sử và danh thắng mang đặc trưng của miền biển. Trong những di sản văn hoá ấy, nổi bật là lễ hội chọi trâu Đồ Sơn.

Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn là một lễ hội truyền thống của người dân ven biển tại vùng biển Đồ Sơn, Hải Phòng, diễn ra vào ngày 9 tháng 8 Âm lịch hàng năm. Năm 2012, lễ hội được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. ...

Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn cũng như nhiều lễ hội khác có hai phần: phần lễ và phần hội đan xen. Từ ngày mùng một đầu tháng, các vị cao niên trong làng đã ra làm lễ tế thần Đỉnh Tước ở đình Tổng. Lúc này, các làng có trâu chọi đều phải ra làm lễ. Sau đó là lễ rước nước (có gắn với tục tế Thủy Thần). Lọ nước thần mỗi năm thay một lần được từng làng (phường) mang về đình riêng.

Tại đình làng, các chủ trâu được cho trâu ra làm lễ Thành Hoàng. Sau khi làm lễ thần, trâu chọi đã chính thức được gọi là "Ông trâu"; là biểu tượng của tâm linh, là niềm tin, và là ước vọng của người dân nơi đây...

Phần hội diễn ra vào chính hội (09/08) với nhiều hoạt động mang đậm bản sắc dân tộc. Điệu múa khai hội được 24 tráng niên của làng chia thành hai hàng trình diễn vừa uyển chuyển, vừa mạnh mẽ, màu sắc biến hoá linh hoạt và huyền ảo trong những âm thanh của trống, thanh la....

Ảnh: Những chiến thắng giòn giã của các "Ông Trâu" báo hiệu cho một năm mưa thuận gió hòa.

Theo quan niệm cổ xưa, nếu trâu làng nào thắng trận trong lễ hội; năm ấy cả làng sẽ gặp nhiều may mắn, mưa thuận gió hoà, mọi người bình yên trong suốt hành trình đi biển. Và đặc biệt hơn nữa là cho dù thắng hay thua, sau khi kết thúc lễ hội; các trâu đều được mổ thịt tế lễ trời đất, cầu mùa màng thuận hoà.

Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn là một ngày hội gắn với tục thờ cúng thủy thần và tục hiến sinh; nhưng bên cạnh những tập tục đó là tinh thần thượng võ của người dân Đồ Sơn, Hải Phòng.

(Quang Anh – *Tạp chí điện tử Thương hiệu và công luận*

<https://thuonghieucongluan.com.vn/choi-trau-do-son-le-hoi-van-hoa-dac-sac-noi-tieng-hai-phong>)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định kiểu văn bản thông tin của văn bản trên.

Câu 2. (0,5 điểm) Văn bản trên cung cấp những thông tin cơ bản nào về lễ hội chọi trâu Đồ Sơn?

Câu 3. (1,0 điểm) Phân tích hiệu quả biểu đạt của một phương tiện phi ngôn ngữ trong văn bản trên.

Câu 4. (1,0 điểm) Nhận xét về thái độ của tác giả khi cung cấp thông tin trong văn bản trên.

Câu 5. (1,0 điểm) Thông điệp ý nghĩa nhất với em từ văn bản trên là gì? Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) ghi lại cảm nghĩ của em sau khi đọc xong bài thơ:

Mùa xuân

*Trên cánh đồng trái dài màu xanh
Nghe hân hoan tiếng đập cánh con chim hoạ mi bay theo hình dải lụa
Dường như đó là chiếc thắt lưng của nàng công chúa
Đêm qua vừa kịp đến làng*

*Mùa xuân bất ngờ sang từ một búp bàng
Như con mắt thức dậy sau ngàn ngày chờ đợi
Lạ lùng gió cứ nồng nàn tràn tới
Dường như đây ấp cánh đồng*

*Nghe trong lòng như có một quả chuông
Năm giờ sáng chợt ngân lên kỳ diệu
Trước sân nhà hoa đào hồng như má người say rượu
Còn chú mèo lười đi từ bếp ra sân*

*Bao mơ ước trở về trên đôi cánh mùa xuân
Trong giây lát mẹ dường như trẻ lại
Khi mẹ đứng trước thềm nhà gió thổi tung mái tóc
Em quàng chiếc khăn ngày bắt đầu đi học
Ngồi nói chuyện với chú mèo*

*Mùa xuân về bao mới mẻ mang theo
Sau cơn mưa mặt đất có phép màu*

Nắng bình sáng trong khu vườn lạnh lẽo

Và tiếng cười đang ở lại trong ngôi nhà, trong nồi bánh đang reo

(Bình Nguyên Trang, <https://www.thivien.net>)

* **Chú thích:** Bình Nguyên Trang tên thật là Vũ Thị Quỳnh Trang, sinh năm 1977 quê ở Nam Định. Bà tốt nghiệp Học viện Báo chí - Tuyên truyền Hà Nội. Bà viết nhiều thể loại như: thơ, ký, truyện ngắn... Hiện bà là hội viên Hội nhà văn Việt Nam, Hội nhà văn Hà Nội, Hội nhà báo Hà Nội. Thơ của bà ý vị, đậm nữ tính, giàu nội tâm đôi khi man mác nỗi u hoài xa vắng.

Câu 2. (4,0 điểm)

Trong thời đại công nghệ 4.0, sự giao lưu, hội nhập giữa các nền văn hóa càng trở nên phổ biến. Một bộ phận giới trẻ chưa chú ý tới việc giữ gìn và bảo vệ các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc. Hãy viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em để giải quyết vấn đề trên.

-----Hết-----

ĐÁP ÁN - HƯỚNG DẪN CHẤM MÔN NGỮ VĂN

(Hướng dẫn chấm có 04 trang)

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

Giám khảo cần nắm vững yêu cầu của **Đáp án - Hướng dẫn chấm** để đánh giá tổng quát bài làm của học sinh, tránh việc chỉ quan tâm ý mà cho điểm một cách đơn thuần. Do đặc trưng của môn Ngữ văn, tính chất của đề thi, đặc điểm của kì thi Tuyển sinh vào lớp 10 THPT; trên cơ sở bám sát đáp án – hướng dẫn chấm và bài làm cụ thể của học sinh, giám khảo chủ động, linh hoạt trong vận dụng tiêu chí cho điểm.

Trong quá trình chấm, giám khảo không áp đặt ý kiến chủ quan của người chấm vào việc cho điểm bài thi. Tôn trọng và khuyến khích những bài làm sáng tạo, giàu cảm xúc.

B. ĐÁP ÁN – HƯỚNG DẪN CHẤM

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	- Kiểu văn bản thông tin của văn bản: Thuyết minh về một lễ hội	0,5
	2	- Văn bản trên cung cấp những thông tin cơ bản về lễ hội: Thời gian, địa điểm, cách thức tổ chức (diễn biến) và ý nghĩa của lễ hội chọi trâu Đồ Sơn.	0,5
	3	- Phương tiện phi ngôn ngữ: Ảnh <i>Những chiến thắng giòn giã của các “Ông Trâu” báo hiệu cho một năm mưa thuận gió hòa.</i> - Hiệu quả biểu đạt: + Thông tin được cung cấp cụ thể, chính xác, trực quan, sinh động. + Làm nổi bật thông tin, giúp người đọc dễ hình dung về lễ hội chọi trâu Đồ Sơn, một lễ hội rất đặc sắc, hấp dẫn và độc đáo của người Hải Phòng. <i>HS có thể diễn đạt nội dung tương đương với các ý trong đáp án vẫn cho điểm tối đa.</i>	0,5 0,5
	4	- Thái độ của tác giả: + Ngợi ca một lễ hội truyền thống của người dân ven biển Đồ Sơn, Hải Phòng. + Khẳng định, đề cao giá trị văn hóa, lịch sử lâu đời của người Hải Phòng. + Tự hào về lễ hội chọi trâu - một lễ hội nổi tiếng, đặc sắc của Hải Phòng . +...	1,0
	5	- HS nêu một thông điệp phù hợp với nội dung của văn bản. - Lí giải một cách hợp lí, thuyết phục.	0,25 0,75
II		VIẾT	
	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) ghi lại cảm nghĩ của em sau	2,0

	<p>khí đọc xong bài thơ <i>Mùa xuân</i> của tác giả Bình Nguyên Trang</p> <p>a. <i>Đảm bảo yêu cầu về hình thức, bố cục của đoạn văn</i></p>	0,25
	<p>b. <i>Xác định đúng yêu cầu về nội dung: cảm nghĩ của em sau khi đọc xong bài thơ <i>Mùa xuân</i> của tác giả Bình Nguyên Trang</i></p>	0,25
	<p>c. <i>Viết được đoạn văn ghi lại cảm nghĩ đảm bảo các yêu cầu:</i> Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách. Bảo đảm hợp lí, thuyết phục, phù hợp với chuẩn mực đạo đức, pháp luật. <i>Có thể triển khai theo hướng:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mở đoạn: Giới thiệu nhan đề, tác giả và nêu cảm nghĩ chung về bài thơ - Thân đoạn: Trình bày cảm xúc, suy nghĩ về nét độc đáo của bài thơ trên hai phương diện về nội dung, nghệ thuật của bài thơ. + Cảm nghĩ về nội dung (mạch cảm xúc, chủ đề, thông điệp...): Hình ảnh thiên nhiên mùa xuân tươi mới, đầy sức sống và sự rung động của con người trước vẻ đẹp của thiên nhiên mùa xuân. Trong bài thơ, mùa xuân không chỉ là một phần của thiên nhiên mà còn là một phần trong cuộc sống con người, thể hiện mối quan hệ gắn kết giữa con người và thiên nhiên. Xuân về mang theo mơ ước, hy vọng. Bài thơ thấm đẫm tình yêu thiên nhiên đất nước, yêu mùa xuân, yêu đời, của tác giả... + Cảm nghĩ về nghệ thuật: hình ảnh độc đáo, từ ngữ mềm mại, trong sáng, giọng điệu bài thơ vui tươi, nhẹ nhàng, biện pháp tu từ so sánh, ẩn dụ, nhân hóa... thể thơ tự do,.... và tác dụng của chúng trong việc biểu đạt nội dung bài thơ. - Kết đoạn: Khái quát cảm nghĩ về bài thơ. 	1,0
	<p>d. <i>Diễn đạt: Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản</i></p>	0,25
	<p>đ. <i>Sáng tạo: Có cách diễn đạt mới mẻ, thể hiện được cảm nghĩ sâu sắc về bài thơ</i></p>	0,25
2	<p>Viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em về vấn đề cần giải quyết: Trong thời đại công nghệ 4.0, sự giao lưu, hội nhập giữa các nền văn hóa càng trở nên phổ biến. Một bộ phận giới trẻ chưa chú ý tới việc giữ gìn và bảo vệ các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc</p>	4,0
	<p>a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận xã hội</i></p>	0,25
	<p>b. <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Trong thời đại công nghệ 4.0, một bộ phận giới trẻ chưa chú ý tới việc giữ gìn và bảo vệ các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc.</i></p>	0,5
	<p>c. <i>Viết được bài văn nghị luận đảm bảo các yêu cầu</i> <i>Có thể triển khai theo hướng:</i></p>	1,25

	<p>* Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận</p> <p>* Thân bài:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giải thích vấn đề nghị luận - Bàn luận: <p>+ Trong thời đại 4.0 toàn cầu hóa, văn hóa truyền thống đang phải đối mặt với nguy cơ mai một và biến dạng. Nhiều giá trị văn hóa truyền thống đang bị lãng quên, thay vào đó là sự du nhập của văn hóa ngoại lai. Một số phong tục tập quán tốt đẹp đang dần biến mất, các lễ hội truyền thống bị thương mại hóa, ngôn ngữ bị pha tạp...đặc biệt là ở các trung tâm đô thị.</p> <p>+ Thực trạng trên xuất phát từ sự tác động của quá trình hội nhập và giao lưu văn hóa, sự phát triển của công nghệ thông tin và mạng xã hội, sự thiếu quan tâm, hiểu biết của một bộ phận giới trẻ về văn hóa truyền thống, sự buông lỏng quản lý của một số cơ quan chức năng....</p> <p>+ Nếu không có biện pháp bảo vệ kịp thời, văn hóa truyền thống sẽ dần mai một, làm mất đi bản sắc dân tộc, ảnh hưởng đến sự phát triển bền vững của đất nước. Giới trẻ sẽ đánh mất cội nguồn, thiếu đi những giá trị tinh thần để làm chỗ dựa trong cuộc sống...</p> <p><i>Học sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp, triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách để làm rõ vấn đề nghị luận, bảo đảm hợp lí, thuyết phục, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.</i></p>	
	<p>- Đề xuất giải pháp khả thi và có tính thuyết phục:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc giữ gìn và bảo vệ các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc. + Tích cực tìm hiểu, học hỏi và trân trọng các giá trị văn hóa truyền thống thông qua việc đọc sách, tham gia các hoạt động văn hóa, lễ hội truyền thống, tìm hiểu về lịch sử, phong tục tập quán của dân tộc. + Trường học chú ý lồng ghép nội dung giáo dục về văn hóa truyền thống vào chương trình giảng dạy, tổ chức các hoạt động ngoại khóa, các cuộc thi tìm hiểu về văn hóa dân tộc. + Các cơ quan, tổ chức cần tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục về văn hóa truyền thống thông qua các phương tiện truyền thông, tổ chức các sự kiện văn hóa, lễ hội, tạo điều kiện cho người dân tiếp cận và tham gia các hoạt động văn hóa. + Sử dụng các mạng xã hội để quảng bá, giới thiệu văn hóa.... <p>* Kết bài: Khẳng định lại quan điểm cá nhân đã trình bày và rút ra bài học cho bản thân.</p> <p><i>Học sinh có thể đề xuất một hoặc nhiều giải pháp, trình bày</i></p>	1,25

		<i>theo nhiều hướng, bảo đảm hợp lí, thuyết phục, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.</i>	
		<i>d. Diễn đạt:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản	0,25
		<i>đ. Sáng tạo:</i> Có cách diễn đạt mới mẻ, thể hiện sự am hiểu vấn đề nghị luận.	0,5
Tổng điểm			10,0

-----Hết-----